T092 ATĐ 4 (26) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q75-Kiết Uẩn-Luận về Nhập Môn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 425

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 75

LUAÄN VEÀ THAÄP MOÂN (Phaàn 5)

Naêm Thuû Uaån, ñoù laø Saéc thuû uaån, Thoï thuû uaån, Töôûng thuû uaån, Haønh thuû uaån, Thöùc thuû uaån. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì caàn phaûi phaân bieät nghóa lyù trong kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: "Coù naêm Thuû uaån, ñoù laø Saéc thuû uaån cho ñeán Thöùc thuû uaån. Trong kinh tuy noùi ra nhö vaäy, maø khoâng bieän giaûi roäng veà nghóa aáy, kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu trong kinh khoâng giaûi thích thì nay caàn phaûi phaân bieät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Saéc thuû uaån laø theá naøo: Ñaùp: Neáu saéc roø ræ-coù göõ laáy, saéc aáy ôû quaù khöù-vò lai-hieän taïi, hoaëc khôûi leân duïc-hoaëc khôûi leân tham, hoaëc khôûi leân saân-hoaëc khôûi leân si-hoaëc khôûi leân sôï haõi, hoaëc laïi tuøy theo khôûi leân moät taâm sôû tuøy phieàn naõo, thì goïi laø Saéc thuû uaån. Trong naøy, khôûi leân duïc-khôûi leân tham ñoù laø khôûi leân kieát AÙi, khôûi leân saân ñoù laø khôûi leân kieát Nhueá, khôûi leân si ñoù laø khôûi leân kieát Voâ minh; khôûi leân sôï haõi thì coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Trong naøy khoâng neân noùi laø hoaëc khôûi leân sôï haõi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì sôï haõi töùc laø phieàn naõo, neáu noùi ñeán phieàn naõo thì ñaõ noùi ñeán sôï haõi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì sôï haõi naøy laáy phieàn naõo gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: "Laáy Höõu thaân kieán laøm töï taùnh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì chaáp coù Ngaõ thì coù nhieàu sôï haõi, cho neân neáu noùi Höõu thaân kieán thì ñaõ noùi ñeán sôï haõi". Coù Sö khaùc noùi: "Laáy aùi laøm töï taùnh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu coù AÙi thì coù nhieàu sôï haõi". Laïi coù ngöôøi noùi: "Laáy voâ trí laøm töï taùnh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì nhöõng ngöôøi khoâng coù trí thì nhieàu sôï haõi, neáu noùi voâ minh thì ñaõ noùi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 426 ñeán sôï haõi".

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 427

Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Trong nhöõng söï daáy khôûi naøy caàn phaûi noùi rieâng veà sôï haõi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì coù taâm sôû rieâng bieät cuøng vôùi taâm töông öng laø töï taùnh cuûa sôï haõi, thì töï taùnh naøy ñaõ thaâu nhieáp sôï haõi. Laïi coù caùc phaùp khaùc töông töï nhö vaäy trong taâm sôû phaùp töông öng vôùi taâm chöù khoâng phaûi laø caùc phieàn naõo. Hoûi: Töï taùnh sôï haõi naøy coù nôi naøo? Ñaùp: Coù ôû coõi Duïc khoâng phaûi laø hai coõi treân. Hoûi: Neáu töï taùnh sôï haõi trong coõi Saéc khoâng coù, thì laøm sao giaûi thích thoâng suoát vaán ñeà trong kinh ñaõ noùi? Nhö trong kinh noùi: “Tyø kheo neân bieát! Coù chö Thieân sinh tröôùc ôû coõi Cöïc Quang Tònh, thaáy ngöôøi sinh sau nhìn thaáy ngoïn löûa cuûa kieáp hoaïi maø taâm sinh sôï haõi, beøn an uûi noùi noùi bieát raèng: Ñaïi Tieân ñöøng sôï! Toâi nhieàu laàn töøng thaáy ngoïn löûa cuûa kieáp hoaïi naøy, ñoát chaùy cung ñieän coõi trôøi khoâng phaïm, roài ngay nôi aáy taét ñi”. Baøi tuïng ñaõ noùi, laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Nghe noùi ôû coõi trôøi Tröôøng thoï, coù saéc tuyeät vôøi vaø danh döï, Loøng daï raát chaùn ngaùn sôï haõi, nhö nai ôû tröôùc maët sö töû”. Ñaùp: Kinh vaø tuïng ñoái vôùi söï chaùn ngaùn duøng thanh Boá (sôï haõi) maø noùi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì chaùn ngaùn vaø sôï haõi coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi chính laø sai bieät, nghóa laø nôi kia goïi laø chaùn ngaùn, nôi naøy goïi laø sôï haõi. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Sôï haõi chæ coù ôû coõi Duïc, chaùn ngaùn goàm chung ba coõi”. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: “SôÏ haõi thuoäc veà phaåm phieàn naõo, chaùn ngaùn thuoäc veà phaåm thieän caên”. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: “Sôï haõi goàm chung nhieãm oâ vaø voâ phuù voâ kyù, chaùn ngaùn chæ laø thieän”. Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Ñoái vôùi söï suy toån, taâm raát nghi ngôø lo laéng muoán ñöõïc lìa xa, ñoù goïi laø sôï haõi; ñaõ ñöõïc lìa xa thì taâm heát söùc chaùn gheùt, ñoù goïi laø chaùn ngaùn. Nhö vaäy goïi laø söï sai bieät giöõa chaùn ngaùn vaø sôï haõi”. Hoûi: Dò sinh vaø Thaùnh giaû thì ai coù sôï haõi? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy. Dò sinh coù sôï haõi, Thaùnh giaû khoâng coù sôï haõi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Thaùnh giaû ñaõ lìa naêm ñieàu sôï haõi. Naêm ñieàu sôï haõi laø: 1. Sôï khoâng soáng noåi. 2. Sôï teân goïi xaáu. 3. Sôï choán ñoâng ngöôøi. 4. Sôï maát maïng soáng. 5. Sôï neõo aùc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 428

Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Dò sinh vaø Thaùnh giaû ñeàu coù sôï haõi. Hoûi: Thaùnh giaû ñaõ lìa naêm loaïi sôï haõi thì laøm sao coù sôï haõi? Ñaùp: Thaùnh giaû tuy khoâng coù naêm loaïi sôï haõi lôùn maø coù nhöõng loaïi sôï haõi nhoû beù trong choác laùt. Hoûi: Nhöõng Thaùnh giaû naøo coù soùt laïi noãi sôï haõi nhoû beù, laø phaàn vò Höõu hoïc hay laø phaàn vò Voâ hoïc? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Chæ ôû phaàn vò Höõu hoïc môùi coù soùt laïi noãi sôï haõi nhoû beù, bôûi vì sôï haõi chæ laø phaåm phieàn naõo. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Phaàn vò Hoïc vaø Voâ hoïc ñeàu coù theå coù sôï haõi. Hoïc nghóa laø baäc Döï Löu-Nhaát lai vaø Baát hoaøn, Voâ hoïc nghóa laø A-la-haùn vaø Ñoäc giaùc tröø ra Phaät Theá Toân, Ñöùc Phaät khoâng coù ñieàu gì sôï haõi ñeán noãi loâng toùc döïng ñöùng, bôûi vì ñoái vôùi taát caû caùc phaùp thoâng ñaït coù ñieàu gì sôï haõi ñeán noãi loâng toùc döïng ñöùng, bôûi vì ñoái vôùi taát caû caùc phaùp thoâng ñaït ñuùng

nhö thaät maø ñöôïc voâ uùy. Hoaëc laïi tuøy theo daáy khôûi moät taâm sôû tuøy phieàn naõo, nghóa laø duyeân vôùi saéc maø sinh ra caùc bieán haønh khaùc vaø nhöõng phieàn naõo khaùc do Thuû uaån maø ñoaïn. Hoûi: Thoï thuû uaån laø theá naøo? Ñaùp: neáu thoï roø ræ-coù giöõ laáy, Thoï aáy ôû quaù khöù-vò lai-hieän taïi, hoaëc khôûi leân duïc-hoaëc khôûi leân tham-hoaëc khôûi leân saân-hoaëc khôûi leân si-hoaëc khôûi leân sôï haõi, hoaëc khôûi laïi tuøy theo khôûi leân moät taâm sôû tuøy phieàn naõo, thì goïi laø Thoï thuû uaån. Trong naøy giaûi thích roäng ra nhö tröôùc. Neân bieát coù sai bieät, ñoù laø trung höõu ong tuøy theo khôûi leân moät tuøy phieàn naõo, duyeân vôùi Thoï naøy maø sinh ra caùc bieán haønh khaùc vaø Phi bieán haønh coøn laïi do kieán maø ñoaïn. Nhö Thoï thuû uaån, nhö vaäy Töôûng-haønh vaø Thöùc thuû uaån noùi roäng ra neân bieát, ñoù goïi laø boån taùnh töôùng phaàn-töï Theå ngaõ vaät-töï taùnh cuûa Thuû uaån. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nguyeân côù nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Vì sao goïi laø Thuû Uaån, Thuû uaån nghóa laø gì? Ñaùp: uaån naøy töø Thuû sinh ra laïi coù theå sinh ra Thuû, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån naøy töø Thuû chuyeån ñoåi laïi coù theå chuyeån ñoåi Thuû, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån naøy do Thuû daãn daét laïi coù theå daãn daét Thuû, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån naøy do Thuû nuoâi lôùn laïi coù theå nuoâi lôùn Thuû, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån naøy laø do thuû môû roäng theâm laïi coù theå môû roäng theâm, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån naøy do thuû löu chuyeån laïi coù theå löu chuyeån, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån naøy thuoäc veà thuû cho neân goïi laø Thuû uaån, nhö

beà toâi phuï thuoäc nhaø vua cho neân goïi laø vua toâi. Caùc haønh höõu laäu ñeàu khoâng coù Ngaõ, giaû söû coù ngöôøi hoûi raèng: OÂng thuoäc veà ai? Neân ñích thöïc traû lôøi raèng: Toâi thuoäc veà Thuû. Laïi nöõa, caùc thuû ñoái vôùi Uaån naøy neân sinh thì sinh, neân truù thì truù, neân chaáp thì chaáp, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, caùc thuû ñoái vôùi Uaån naøy taêng tröôûng roäng lôùn, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, caùc thuû ñoái vôùi Uaån naøy nuoâi lôùn tieáp nhaän, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, caùc thuû ñoái vôùi Uaån naøy nhieãm tröôùc khoù boû, gioáng nhö buïi baån dính vaøo aùo quaàn, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, caùc thuû ñoái vôùi Uaån naøy sinh ra say ñaém heát söùc, nhö caù-ruøa... say ñaém soâng hoà, cho neân goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån naøy laø hang oå-nhaø cöûa cuûa caùc Thuû, cho neân goïi laø Thuû uaån. Nghóa laø döïa vaøo Uaån naøy cho neân tham-saân-si-maïn-kieán-nghi- trieàn caáu ñeàu ñöôïc sinh tröôùng. Neân bieát trong naøy döïa vaøo Ñoàng phaàn Thuû maø kieán laäp teân goïi Thuû uaån, nghóa laø döïa vaøo thuû cuûa coõi Duïc thì goïi laø Thuû uaån cuûa coõi Duïc, döïa vaøo thuû cuûa coõi saéc thì goïi laø Thuû uaån cuûa coõi saéc, döïa vaøo Thuû cuûa coõi Voâ Saéc thì goïi laø Thuû uaån cuûa coõi voâ Saéc. Nhö döïa vaøo Ñoàng phaàn Thuû cuûa ba coõi maø kieán laäp teân goïi Thuû uaån, döïa vaøo thuû cuûa chín ñòa neân bieát cuõng nhö vaäy, bôûi vì thuû naøy ñoái vôùi coõi vaø ñòa khoâng coù taïo loïan. Neáu ñoái vôùi söï töông tuïc thì coù leõ coù taïp loaïn, nghóa laø döïa

vaøo baûn thaân giöõ laáy uaån khaùc thì goïi laø Thuû uaån, cuõng döïa vaøo nôi khaùc giöõ laáy uaån cuûa baûn thaân thì goïi laø Thuû uaån. Neáu ñoái vôùi töông tuïc khoâng coù taïp loaïn, thì taát caû vaät beân ngoaøi seõ khoâng phaûi laø Thuû uaån, bôûi vì trong vaät beân ngoaøi khoâng coù caùc Thuû uaån. nhö caùc vaät beân ngoaøi döïa vaøo thuû cuûa höõu tình maø kieán laäp teân goïi Thuû uaån, bôûi vì sinh tröôûng laãn nhau. Hoûi: Uaån vaø Thuû uaån coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi chính laø sai bieät, nôi kia goïi laø uaån, nôi naøy goïi laø Thuû uaån. Laïi nöõa, Uaån goàm chung höõu laäu vaø voâ laäu, Thuû uaån chæ laø höõu laäu. laïi nöõa, Uaån thaâu nhieáp ba Ñeá, Thuû uaån thaâu nhieáp hai Ñeá. Laïi nöõa, Uaån thaâu nhieáp möôøi baûy Giôùi vaø phaàn ít cuûa moät Giôùi, Thuû uaån thaâu nhieáp möôøi laêm Giôùi vaø phaàn ít cuûa ba giôùi. Laïi nöõa, Uaån thaâu nhieáp möôøi moät xöù vaø phaàn ít cuûa moät xöù, Thuû uaån thaâu nhieáp möôøi xöù vaø phaàn ít cuûa hai xöù. Laïi nöõa, Uaån thaâu nhieáp naêm uaån, Thuû uaån thaâu nhieáp naêm Uaån ñeàu laø phaàn ít. Laïi nöõa, ôû trong Uaån coù löu chuyeån thì bò quôû traùch, coù hoaøn dieät thì ñöôïc khen ngôïi; ôû trong Thuû uaån coù löu chuyeån thì bò quôû traùch, khoâng coù haøn dieät thì ñöôïc khen ngôïi. Ñoù goïi laø sai bieät giöõa Uaån vaø Thuû uaån.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 430

Saùu giôùi, ñoù laø Ñòa giôùi, Thuûy giôùi, Hoûa giôùi, Phong giôùi, Khoâng giôùi vaø Thöùc giôùi. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Lyù yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy nghóa laø Luaän sö cuûa Baûn laäun naøy tuøy theo yù muoán cuûa mình maø soaïn ra phaàn luaän naøy, khoâng traùi vôùi phaùp töôùng, cho neân khoâng caàn vaën hoûi. Laïi nöõa, khoâng caàn pahæ chaát vaán Luaän sö cuûa Baûn luaän naøy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñöùc Theá Toân thi thieát möôøi taùm Giôùi roài, laïi töø trong naøy toùm löôïc ñöa ra phaàn ít thi thieát saùu Giôùi, cho neân saùu giôùi naøy thaâu nnhieáp naêm Giôùi toaøn phaàn vaø boán Giôùi phaàn ít trong möôøi taùm Giôùi. Naêm Giôùi toaøn phaàn, ñoù laø naêm Thöùc giôùi tröôùc; boán Giôùi phaàn ít, ñoù laø Saéc-Xuùc-YÙ vaø tröôùc thöùc giôùi. Trong naøy, khoâng giôùi thaâu nhieáp phaàn ít cuûa Saéc giôùi; Ñòa giôùi-Thuûy giôùi-Hoûa giôùi vaø Phong giôùi thaâu nhieáp phaàn ít cuûa xuùc giôùi; Thöùc giôùi thaâu nhieáp YÙ giôùi vaø YÙ giôùi phaàn ít cuûa YÙ thöùc giôùi, bôûi vì hai Giôùi naøy goàm chung höõu laäu vaø voâ laäu, Thöùc giôùi chæ thaâu nhieáp höõu laäu. vì vaäy, saùu giôùi naøy thaâu nhieáp naêm Giôùi toaøn phaàn vaø boán Giôùi phaàn ít trong möôøi taùm Giôùi. Hoûi: Gaùc laïi Luaän sö cuûa Baûn luaän, vì sao Ñöùc Theá Toân trong möôøi taùm Giôùi toùm löôïc ñöa ra phaàn ít thi thieát saùu Giôùi? Ñaùp: Quaùn xeùt chuùng sinh ñöôïc giaùo hoùa do thích nghi sai bieät, nghóa laø coù chuùng sinh ñöôïc giaùo hoùa ñoái vôùi caûnh ñaõ bieát chæ ngu muoäi phaàn ít, hoaëc coù chuùng sinh ñöôïc giaùo hoùa ñoái vôùi caûnh ñaõ bieát maø ngu muoäi ñoái vôùi taát caû. Ngöôøi ngu muoäi phaàn ít thì vì hoï maø noùi saùu Giôùi, ngöôøi ngu muoäi taát caû thì vì hoï maø noùi möôøi taùm Giôùi. Laïi nöõa, chuùng sinh ñöôïc Ñöùc Theá Toân giaùo hoùa coù ngöôøi lôïi caên, coù ngöôøi ñoän caên; vì ngöôøi lôïi caên thì noùi saùu Giôùi, vì ngöôøi ñoän caên thì noùi möôøi taùm Giôùi. Laïi nöõa, chuùng sinh ñöôïc Ñöùc Theá

Toân giaùo hoùa coù ngöôøi môû mang veà trí, coù ngöôøi giaûi thích theo trí; vì ngöôøi môû mang veà trí thì noùi saùu Giôùi, vì ngöôøi giaûi thích theo trí thì noùi möôøi taùm Giôùi. Laïi nöõa, chuùng sinh ñöôïc Ñöùc Theá Toân giaùo hoùa coù ngöôøi thích toùm löôïc, coù ngöôøi thích môû roäng; vì ngöôøi thích toùm löôïc thì noùi saùu Giôùi, vì ngöôøi thích môû roäng thì noùi möôøi taùm Giôùi. Laïi nöõa, ñoái vôùi möôøi taùm Giôùi vì toùm löôïc hieän baøy veà moân loaïi cho neân noùi saùu Giôùi, nghóa laø trong möôøi taùm Giôùi coù loaïi laø saéc, coù loaïi khoâng phaûi saéc; neáu noùi veà naêm Giôùi tröôùc thì neân bieát ñaõ noùi ñeán caùc Giôùi laø saéc, neáu noùi veà Thöùc giôùi thì neân bieát ñaõ noùi ñeán caùc Giôùi khoâng phaûi saéc. Laïi nöõa, trong möôøi taùm Giôùi coù loaïi coù thaáy, coù loaïi khoâng thaáy, neáu noùi ñeán khoâng giôùi thì neân bieát ñaõ noùi veà caùc loaïi coù thaáy, neáu noùi ñeán naêm Giôùi coøn laïi thì neân bieát ñaõ noùi ñeán

caùc loaïi khoâng thaáy. Laïi nöõa, trong möôøi taùm Giôùi coù loaïi coù ñoái, coù loaïi khoâng ñoái; neáu noùi ñeán naêm Giôùi tröôùc thì neân bieát ñaõ noùi veà caùc loaïi coù ñoái, neáu noùi ñeán Thöùc giôùi thì neân bieát ñaõ noùi veà caùc loaïi khoâng ñoái. Laïi nöõa, trong möôøi taùm Giôùi coù loaïi töông öng thì neân khoâng töông öng; neáu noùi ñeán Thöùc giôùi thì neân bieát ñaõ noùi veà caùc loaïi töông öng, neáu noùi ñeán naêm Giôùi coøn laïi thì neân bieát ñaõ noùi veà caùc loaïi khoâng töông öng. Nhö töông öng vaø khoâng töông öng, nhö vaäy coù sôû y vaø khoâng coù sôû y, coù sôû duyeân-khoâng coù sôû duyeân, coù haønh töôùng-khoâng coù haønh töôùng, coù caûnh giaùc-khoâng coù caûnh giaùc, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, bôûi vì, saùu Giôùi naøy coù theå sinh-coù theå nuoâi-coù theå taêng tröôûng thaân saéc-thaân voâ Saéc cuûa höõu tình, cho neân thi thieát laïi. Coù theå sinh, ñoù laø Thöùc giôùi; coù theå nuoâi, ñoù laø Ñòa-Thuûy-Hoûa-Phong giôùi; coù theå taêng tröôûng, ñoù laø khoâng giôùi. Laïi nöõa, bôûi vì saùu Giôùi naøy coù theå daãn daét-coù theå duy trì-coù theå taêng theâm thaân saéc-thaân voâ Saéc cuûa höõu tình, cho neân thi thieát laïi. Coù theå daãn ñaét, ñoù laø Thöùc giôùi; coù theå duy trì, ñoù laø Ñòa-Thuûy-Hoûa-Phong giôùi, coù theå taêng theâm, ñoù laø khoâng giôùi. Laïi nöõa, bôûi vì saùu Giôùi naøy laø söï caên baûn cuûa höõu tình, laø söï bieán haønh cuûa höõu tình, laø söï voâ thæ cuûa höõu tình, laø söï khoâng coù phaân bieät vaø coù phaân bieät cuûa höõu tình, cho neân thi thieát laïi. Söï caên baûn cuûa höõu tình, nghóa laø höõu tình thoï sinh ôû coõi Duïc-saéc, töø kieát sinh taâm cho ñeán Töû höõu, khoâng coù luùc naøo khoâng coù theá duïng cuûa saùu Giôùi naøy. Söï bieán haønh cuûa höõu tình, nghóa laø taát caû höõu tình coõi Duïc-Saéc, töø kieát sinh taâm cho ñeán Töû höõu, khoâng coù luùc naøo khoâng taêng thöôïng veà saùu Giôùi naøy. Söï voâ thæ cuûa höõu tình, nghóa laø khoâng theå bieát ñöôïc caùc loaïi höõu tình töø luùc ban ñaàu ñeán nay, töø kieát sinh taâm cho ñeán Töû höõu, khoâng coù luùc naøo khoâng laø taùc duïng cuûa saùu Giôùi naøy. Söï khoâng coù phaân bieät vaø coù phaân bieät cuûa höõu tình, nghóa laø coù höõu tình chöa coù theå phaân bieät laø nam hay laø nöõ, nhö phaàn vò Yeát-la-lam, AÙt-boä-ñaøm, Beá-thi, Kieän-nam, nhö vaäy saùu giôùi cuõng coù theá duïng; hoaëc coù höõu tình ñaõ coù theå phaân bieät

laø nam hay laø nöõ, nhö phaàn vò Baùt-la-xa-khö..., nhö vaäy sau Giôùi cuõng coù theá duïng. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Nhôø saùu Giôùi naøy coù ñöôïc theá duïng taêng thöôïng maø tieán vaøo thai meï, cho neân thi thieát laïi. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Phaät Theá Toân töø möôøi taùm Giôùi toùm löôïc ñöa ra phaàn ít maø thi thieát saùu Giôùi sai bieät nhö vaäy”. Hoûi: Ñòa giôùi theá naøo? Ñaùp: Taùnh cöùng, tuy Ñòa giôùi naøy toaøn boä laø taùnh cöùng, maø taùnh cöùng naøy sai bieät khoâng giôùi haïn, nghóa laø taùnh cöùng cuûa phaàn trong

-ngoaøi ñeàu khaùc. AÙnh cöùng trong phaàn beân trong, ñoù laø toùc-loâng-moùng-raêng-buïi baåm-da thòt-gaân-xöông-tim-maïch-laù laùch-thaän-gan-phoåi-daï daøy-ruoät-phaân, sinh taïng-thuïc taïng-tay chaân.... Trong caùc loaïi nhö vaäy voán coù taùnh cöùng. Caùc taùnh cöùng naøy coù hôn-coù keùm, nghóa laø taùnh cöùng cuûa chaân hôn haún taùnh cöùng cuûa tay. Neáu caùc höõu tình ñi baèng tay trong thôøi gian ngaén thì maùu thòt da tay seõ hö hoaïi heát, neáu ñi baèng chaân thì heát chuùng ñoàng phaàn maø maùu thòt da chaân cuõng khoâng toån hoaïi gì. Vì vaäy cho neân bieát taùnh cöùng cuûa phaàn trong coù hôn-coù keùm. Taùnh cöùng rong phaàn beân ngoaøi, ñoù laø ñaát-nuùi-ñaù soûi-gaïch A-tyø-ñaït-maïch ngoùi-coû caây, trai soø-oác heán-ñoàng thieác-vaøng baïc-chì keõm, ma ni-traân chaâu-san hoâ-hoå phaùch, Ñeá thanh-Ñaïi thanh, löu ly-pha leâ... voán coù taùnh cöùng. Caùc loaïi thaâu nhieápaùh cöùng cuûa phaàn trung höõu trong-phaàn Ñaïi thanh, löu ly-pha leâ... voán coù taùnh cöùng. Caùc loaïi taùnh cöùng cuûa phaàn trong-phaàn ngoaøi naøy, bôûi vì gioáng nhau cho neân toùm löôïc laøm thaønh moät tuï goïi chung laø Ñòa giôùi. Hoûi: Thuûy giôùi theá naøo? Ñaùp: Taùnh öôùt, tuy Thuûy giôùi naøy toaøn boä laø taùnh öôùt, maø taùnh öôùt naøy sai bieät khoâng giôùi haïn, nghóa laø taùnh öôùt cuûa phaàn trong-ngoaøi ñeàu khaùc Taùnh öôùt trong phaàn beân trong, ñoù laø nöôùc maét-nöôùc muõi-nöôùc mieáng-ñaøm daõi-maùu muû-tuûy naõo... voán coù taùnh öôùt. Taùnh öôùt trong phaàn beân ngoaøi, ñoù laø soâng suoái-ao hoà-keânh raïch-gieáng haøo-bieån roäng... voán coù taùnh öôùt. Caùc loaïi taùnh öôùt cuûa phaàn trong-phaàn ngoaøi naøy, bôûi vì gioáng nhau cho neân toùm löôïc laøm thaønh moät tuï goïi chung laø Thuûy giôùi. Hoûi: Hoûa giôùi theá naøo? Ñaùp: Taùnh noùng, tuy Hoûa giôùi naøy toaøn boä laø taùnh noùng, maø taùnh noùng naøy sai bieät khoâng giôùi haïn, nghóa laø taùnh noùng cuûa phaàn trong- ngoaøi ñeàu khaùc. Taùnh noùng trong phaàn beân trong, ñoù laø hôn noùng-hôi noùng nhö nhau-hôi noùng khaép nôi trong thaân. Vì vaäy maø ñaõ uoáng-ñaõ aên-ñaõ nuoát, ñeàu deã daøng tieâu hoùa chuyeån thaønh hôi noùng khieán cho thaân ñöôïc yeân oån, hôi noùng naøy neáu luùc taêng leân thì trôû haønh beänh soát cao. Taùnh noùng trong phaàn beân ngoaøi, ñoù laø ngoïn löûa cuûa ñeàn ñuoác-beáp loø..., ngoïn löûa ñoát chaùy caùc thaønh aáp-thoân xoøm-nuùi röøng-ñoàng roäng, vaø ngoïn löûa phaùt ra töø caùc loaïi coû thuoäc-maët trôøi-cung ñieän cuûa trôøi roàng, cuøng vôùi taùnh noùng cuûa caùc ngoïn löûa choán ñòa nguïc... neân ñöa ra caùch noùi naøy: taùnh noùng cuûa löûa beân trong noùng hôn löûa beân ngoaøi. Nguyeân côù theá naøo?

Bôûi vì neáu laáy ñoà aên thöùc uoáng boû vaøo trong noài chaûo, beân döôùi ñoát löûa röøng traûi qua moät ngaøy ñeâm, haõy coøn khoâng coù theå khieán cho hình saéc bieán ñoåi, nhö ôû trong buïng traûi qua trong choác laùt. Caùc loaïi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 433

taùnh noùng cuûa phaàn trong-phaàn ngoaøi naøy, bôûi vì gioáng nhö nhau cho neân toùm löôïc laøm thaønh moät tuï goïi chung laø Hoûa giôùi. Hoûi: Phong giôùi theá naøo? Ñaùp: Taùnh ñoäng vaø nheï, tuy Phong giôùi naøy toaøn boä laø taùnh ñoäng, maø taùnh ñoäng naøy sai bieät khoâng giôùi haïn, nghóa laø taùnh ñoäng cuûa phaàn trong-ngoaøi ñeàu khaùc. Taùnh ñoäng trong phaàn beân trong, ñoù laø coù gioù ñi leân, coù gioù ñi xuoáng, coù gioù ôû söôøn, coù gioù ôû buïng, coù gioù ôû löng, coù gioù nhö ñoàng, coù gioù nhö dao, coù gioù taát-baùt-la, coù gioù Baø-ñaùn-saét-sæ-la, coù gioù Baø-ñaùn-saét-sæ-la, coù gioù Baø-ñaùn-laâu-la-ma, coù gioù hôi thôû vaøo, coù gioù hôi thôû ra, coù gioù di chuyeån tuøy theo thaân theå vaø tay chaân, taát caû ñeàu laø taùnh ñoäng. Taùnh ñoäng cuûa phaàn beân ngoaøi, ñoù laø taát caû taùnh ñoäng nhö coù gioù boán phía, hoaëc gioù coù buïi, hoaëc gioù khoâng coù buïi, hoaëc gioù Tyø- thaáp-phöïôc, hoaëc gioù Pheä-lam-baø, hoaëc gioù nheï, hoaëc gioù lôùn, hoaëc gioù cuûa taàng phong luaân... Caùc loaïi taùnh ñoäng cuûa phaàn trong-phaàn ngoaøi naøy, bôûi vì gioáng nhau cho neân toùm löôïc laøm thaønh moät tuï goïi chung laø Phong giôùi. Hoûi: Khoâng giôùi theá naøo? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi: “Coù khoaûng troáng cuûa hoác maét, coù khoaûng troáng cuûa loã tai, coù khoaûng troáng cuûa loã muõi, coù khoaûng troáng cuûa khuoân maët, coù khoaûng troáng cuûa coå hoïng, coù khoaûng troáng giöõa tim, coù khoaûng troáng gaàn beân tim, coù khoaûng troáng nôi thoâng aên uoáng, coù khoaûng troáng nôi tích chöùa aên uoáng, coù khoaûng troáng nôi vaát boû aên uoáng, coù khoaûng troáng cuûa caùc boä phaän thaân theå..., ñoù goïi laø khoâng giôùi”. Trong A-tyø-ñaït-ma ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Theá naøo laø khoâng giôùi? Ñoù laø saéc ngaên trôû gaàn beân caïnh, ngaên trôû nghóa laø tích tuï, töùc laø coù saéc nhö töôøng vaùch..., gaàn nôi naøy goïi laø saéc ngaên trôû gaøn beân caïnh. Nhö khoaûng troáng giöõa töôøng vaùch, khoaûng troáng giöõa röøng raäm, khoaûng troáng giöõa caây laù, khoaûng troáng giöõa cöûa soå, khoaûng troáng nôi qua laïi, khoaûng troáng giöõa caùc ngoùn tay..., ñoù goïi laø khoâng giôùi. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: “Vaên naøy neân noøi: Theá naøo laø khoâng giôùi? Ñoù laø saéc gaàn beân caïnh khoù loaïi tröø”. Nhöng saéc coù hai loaïi: 1. Deã loaïi tröø ñoù laø trì höõu tình. 2. Khoù loaïi tröø ñoù laø trí voâ tình. Saéc cuûa khoâng giôùi naøy phaàn nhieàu gaàn vôùi phi tình-töôøng vaùch-caây coái..., maø thi thieát cho neân goïi laø saéc gaàn beân caïnh khoù loaïi tröø. Phaùi Ñoái Phaùp tröôùc ñaây vaø Sö ôû nöôùc naøy, ñeàu noùi khoâng giôùi khaép nôi ñeàu coù, ñoù laø xöông thòt-gaân maïch-da maùu-thaân theå, ngaøy ñeâm-saùng toái-hình aûnh bieåu hieän, moïi nôi ñeàu coù saéc naøy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 434

Hoûi: Duyeân vaøo saéc cuûa khoâng giôùi, nhaõn thöùc coù sinh khôûi hay khoâng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Duyeân vaøo saéc naøy nhaõn thöùc khoâng sinh khôûi, nghóa

laø saéc cuûa khoâng giôùi tuy laø caûnh cuûa nhaõn thöùc maø nhaõn thöùc naøy hoaøn toaøn khoâng sinh khôûi. Laïi coù ngöôøi noùi: Duyeân vaøo saéc cuûa khoâng giôùi, nhaõn thöùc cuõng sinh khôûi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao thaáy khoâng roõ raøng? Ñaùp: Saéc cuûa khoâng giôùi naøy ban ngaøy bò aùnh saùng che phuù, ban ñeâm bò boùng toái che phuû, cho neân nhaõn tuy thaáy maø khoâng roõ raøng. Hoûi: Hö khoâng vaø khoâng giôùi coù gì sai bieät? Ñaùp: Hö khoâng laø phi saéc, khoâng giôùi laø saéc; hö khoâng thì khoâng thaáy, khoâng giôùi thì coù thaáy; hö khoâng thì khoâng ñoái, khoâng giôùi thì coù ñoái; hö khoâng laø voâ laäu, khoâng giôùi laø höõu laäu; hö khoâng laø voâ vi, khoâng giôùi laø höõu vi. Hoûi: Neáu hö khoâng naøy laø voâ vi, thì trong kinh ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö trong Kinh noùi: “Ñöùc Theá Toân ñöa tay vuoát nheï giöõa hö khoâng maø baûo vôùi chuùng Tyø kheo”. Leõ naøo Ñöùc Phaät ñöa tay vuoát nheï voâ vi maø baûo vôùi ñeä töû hay sao? Ñaùp: Ñoù laø ñoái vôùi khoâng giôùi maø noùi thanh Hö khoâng, khoâng phaûi laø noùi hö khoâng maø tay coù theå vuoát nheï. Trong kinh khaùc cuõng noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Neáu coù ngöôøi hoïa só hoaëc laø hoïc troø cuûa ngöôøi aáy mang caùc maøu saéc ñeán noùi nhö vaäy. Toâi coù theå veõ tranh giöõa hö khoâng, laøm ra caùc loaïi hình töôïng caûnh vaät. Coù ñieàu naøy hay khoâng? Tyø kheo thöa vôùi Ñöùc Phaät: Khoâng coù ñieàu naøy”. Kinh aáy cuõng ñoái vôùi khoâng giôùi maø noùi thanh Hö khoâng. Laïi coù tuïng noùi: “Thuù quay veà röøng nuùi, chim quay veà hö khoâng, Thaùnh quay veà Nieát-baøn, phaùp quay veà phaân bieät”. Tuïng aáy cuõng ñoái vôùi khoâng giôùi maø noùi thanh Hö khoâng. Laïi coù tuïng noùi: “Hö khoâng chaúng coù daáu cuûa chim, ngoaïi ñaïo khoâng heà coù Sa- moân. Ngöôøi ngu doát öa thích khoâng giôùi maø noùi thanh Hö khoâng. Coù kinh khaùc noùi: “Chim ñi qua giöõa hö khoâng, daáu tích khoù coù theå hieän ra, cuõng khoâng theå tìm ñöôïc”. Kinh aáy cuõng ñoái vôùi Khoâng giôùi maø noùi thanh Hö khoâng. Coù nôi hoûi hö khoâng maø traû lôøi baèng khoâng giôùi, nhö luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi nhö vaäy: “Theá naøo laø hö khoâng? Ñoù laø coù hö khoâng maø saéc khoâng coù gì chöôùng ngaïi, haønh ôû trong aáy taêng tröôûng roäng khaép”.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 435

Hoûi: Vì sao hoûi hö khoâng maø traû lôøi theo khoâng giôùi? Ñaùp: Hö khoâng vi teá khoù coù theå noùi roõ raøng ñöôïc, töôùng cuûa khoâng giôùi thoâ thieån deã daøng ñöa ra roõ raøng ñöôïc, duøng thoâ ñeå bieåu hieän teá cho neân noùi nhö vaäy. Hoûi: Vì nhaân duyeân gì maø bieát laø coù hö khoâng? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Bôûi vì Ñöùc Phaät noùi cho neân bieát laø coù hö khoâng. Nghóa laø trong kinh, khaép nôi Ñöùc Phaät ñeàu noùi ñeán hö khoâng vaø hö khoâng, cho neân bieát laø thaät coù. Hoûi: Vì chæ tin theo giaùo thuyeát maø bieát laø coù hö khoâng, hay voø hö khoâng naøy cuõng laø hieän töôïng maø ñaït ñöôïc? Ñaùp: Cuõng laø hieän löôïng maø ñaït ñöôïc. Neáu khoâng coù hö khoâng thì taát caû vaät coù hình saéc seõ khoâng coù choã chöùa, ñaõ coù choã chöùa ñöôïc caùc vaät coù thì bieát laø coù hö khoâng. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bôûi vì coù choã qua laïi tuï taäp, cho nneân bieàt laø coù hö khoâng. Neáu khoâng coù nhaân cuûa noù thì noù cuõng khoâng coù. Noùi nhaân cuûa noù töùc laø hö khoâng, bôûi vì hö khoâng laø nhaân

tieáp nhaän noù. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Chöùa ñöôïc vaät coù ngaên naïi, cho neân bieát laø coù hö khoâng. Neáu khoâng coù hö khoâng thì seõ khoâng coù choã chöa ñöïng. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Neáu khoâng coù hö khoâng thì leõ ra taát caû moïi nôi ñeàu coù chöôùng ngaïi. Ñaõ hieän thaáy coù choã khoâng coù chöôùng ngaïi, cho neân bieát hö khoâng quyeát ñònh thaät coù, bôûi vì khoâng coù töôùng chöôùng ngaïi chính laø hö khoâng. Ñaïi Ñöùc noùi raèng: Hö khoâng chaúng theå naøo bieát, vì khoâng phaûi laø ñieàu ñaõ bieát. Ñieàu ñaõ bieát laø saéc chöù khoâng phaûi laø taùnh cuûa saéc, hö khoâng vaø saéc aáy ñeàu khoâng töông öng. Ñieàu ñaõ bieát aáy nghóa laø taùnh naøy-taùnh kia, hö khoâng vaø taùnh aáy ñeàu khoâng töông öng. Teân goïi hö khoâng naøy, chæ laø theá gian phaân bieät maø taïm thôøi kieán laäp. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Thaät coù hö khoâng chöù khoâng phaûi laø khoâng bieùt veà noù thì cho raèng khoâng phaûi laø coù, bôûi vì giaùo lyù tröôùc thaät coù hö khoâng. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì hö khoâng naøo coù taùc duïng gì? Ñaùp: Hö khoâng voâ vi khoâng coù taùc duïng. Nhöng hö khoâng naøy coù theå laøm taêng thöôïng duyeân gaàn cho caùc loaïi khoâng giôùi, caùc loaïi khoâng giôùi kia coù theå laøm taêng thöôïng duyeân gaàn cho caùc loaïi ñaïi chuùng, caùc loaïi ñaïi chuûng kia coù theå laøm taêng thöôïng duyeân gaàn cho höõu ñoái taïo saéc..., höõu ñoái taïo saéc kia coù theå laøm taêng thöôïng duyeân gaàn cho taâm-taâm sôû phaùp. Neáu khoâng coù hö khoâng, thì thöù töï nhaân quaû laàn löôït chuyeån ñoåi nhö vaäy ñeàu khoâng thaønh laäp. Ñöøng coù sai laàm naøy, vì vaäy Theå töôùng cuûa hö khoâng laø thaät coù, khoâng neân baùc boû laø khoâng coù.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 75 436

Hoûi: Thöùc giôùi theá naøo? Ñaùp: Naêm Thöùc thaân vaø yù thöùc höõu laäu. Hoûi: Vì sao Thöùc voâ laäu khoâng thieát laäp Thöùc giôùi? Ñaùp: Bôûi vì khoâng töông öng vôùi töôùng cuûa Thöùc giôùi. Neáu phaùp coù theå nuoâi lôùn caùc Höõu, thaâu nhieáp theâm nhieàu caùc Höõu, duy trì caùc Höõu, thì thieát laäp trong saùu Giôùi; YÙ thöùc voâ laäu coù theå giaûm bôùt caùc Höõu, huûy hoaïi caùc Höõu, tieâu dieät caùc Höõu, vì vaäy khoâng thieát laäp ôû trong saùu giôùi. Laïi nöõa, neáu phaùp coù theå khieán cho caùc Höõu noái tieáp nhau, sinh laõo beänh töû löu chuyeån khoâng döùt, thì thieát laäp trong saùu Giôùi; YÙ thöùc voâ laäu cuøng vôùi ñieàu naøy traùi ngöôïc nhau, cho neân khoâng thieát laäp ôû trong saùu Giôùi. Laïi nöõa, neáu phaùp laø haønh Taäp höôùng veà khoå, cuõng laø haønh taäp höôùng veà sinh laõo beänh töû-quaû baùo cuûa theá gian, thì thieát laäp trong saùu Giôùi; YÙ thöùc voâ laäu traùi ngöôïc vôùi töôùng ngaøy, cho neân khoâng thieát laäp ôû trong saùu Giôùi. Laïi nöõa, neáu phaùp laø söï cuûa Höõu thaân kieán, söï cuûa ñieân ñaûo, söï cuûa AÙi, söï cuûa tuøy mieân laøm nôi döøng chaân cho tham saân si, coù baån-coù ñoäc-coù ueá taïp-coù gai goùc, coù loãi laøm-coù hoãn tröôïc rôi vaøo caùc Höõu thaâu nhieáp khoå-Taäp ñeá, thì thieát laäp trong saùu Giôùi; YÙ thöùc voâ laäu traùi ngöôïc vôùi töôùng naøy, cho neân khoâng thieát laäp ôû trong saùu giôùi. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caâu hoûi naøy: “Trong saùu Giôùi naøy taïi sao khoâng thaâu nhieáp YÙ thöùc voâ laäu? Lieàn töï mình traû lôøi raèng: Saùu Giôùi nhö vaäy töø caùc laäu sinh ra, YÙ thöùc voâ laäu khoâng töø laäu sinh ra. Laïi noùi nhö vaäy: Saùu Giôùi nhö vaäy coù

theå sinh ra caùc laäu, yù thöùc voâ laäu khoâng sinh ra caùc laäu. laïi noùi nhö vaäy: Saùu Giôùi nhö vaäy laø duyeân vaøo Ngaõ chaáp, YÙ thöùc voâ laäu khoâng phaûi laø duyeân vaøo ngaõ chaáp. Laïi noùi nhö vaäy: Saùu Giôùi nhö vaäy laø döïa vaøo höõu tình, YÙ thöùc voâ laäu khoâng phaûi laø döïa vaøo höõu tình. Laïi noùi nhö vaäy. Saùu Giôùi nhö vaäy laø döïa vaøo dò thuïc, YÙ thöùc voâ laäu khoâng phaûi laø döïa vaøo dò thuïc. Laïi noùi nhö vaäy: Saùu Giôùi nhö vaäy laø duyeân tieán vaøo thai, YÙ thöùc voâ laäu khoâng phaûi laø duyeân tieán vaøo thai. Laïi noùi nhö vaäy: Saùu giôùi nhö vaäy coù töø voâ thæ ñeán nay, YÙ thöùc voâ laäu khoâng phaûi laø coù töø voâ thæ". Ñaïi ñöùc noùi raèng: "Saùu Giôùi nhö vaäy laø töï Theå phaàn, YÙ thöùc voâ laäu khoâng phaûi laø töï Theå phaàn". Hieáp Toân giaû noùi: "Saùu giôùi nhö vaäy laø döïa vaøo sinh töû, YÙ thöùc voâ laäu khoâng phaûi laø döïa vaøo sinh töû". Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy maø yù thöùc voâ laäu khoâng thieát laäp Thöùc giôùi. Hoûi: Uaån-Thuû uaån vaø Giôùi coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi töùc laø sai bieät, ñoù laø bôûi vì teân goïi laø uaån, teân goïi laø Thuû uaån, teân goi laø Giôùi. Laïi nöõa, ñoái vôùi phaùp höõu vi thi thieát laø Uaån, ñoái vôùi phaùp höõu laäu thi thieát laø Thuû uaån, ñoái vôùi phaùp thuoäc trí höõu tình

thi thieát laø Giôùi. Laïi nöõa, Uaån coù taùc duïng löu chuyeån vaø hoaøn dieät, Thuû uaån chæ coù taùc duïng löu chuyeån, Giôùi coù taùc duïng kieát sinh tieán vaøo thai. Nhö vaäy goïi laø söï sai bieät giöõa ba loaïi uaån-thuû uaån vaø Giôùi. Coù hai phaùp, ñoù laø phaùp coù saéc-phaùp khoâng coù saéc. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán ngaên chaën vaø loaïi töø Boå-ñaëc-giaø-la, vaø vì bieåu hieän roõ raøng veà trí thuø thaéng. Vì muoán ngaên chaën vaø loaïi töø Boå-ñaëc- giaø-la, nghóa laø bieåu hieän chæ coù phaùp coù saéc-phaùp khoâng coù saéc, suy cho cuøng laø khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la thaät söï. Vaø vì bieåu hieän roõ raøng veà trí thuø thaéng, nghóa laø coù trí thuø thaéng thoâng tueä, do hai phaùp naøy maø thoâng ñaït taát caû, bôûi vì hai phaùp naøy thaâu nhieáp toaøn boä taát caû caùc phaùp. Vì hai duyeân naøy cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Phaùp coù saéc theá naøo? Ñaùp: Ñoù laø möôøi xöù vaø phaàn ít moät Xöù. Möôøi Xöù ñoù laø nhaõn-nhó-tyû-thieät-thaân-saéc-thanh-höông-vò-xuùc xöù; phaàn ít moät xöù, ñoù laø phaàn ít Phaùp xöù. Hoûi: Phaùp khoâng coù saéc theá naøo? Ñaùp: Ñoù laø moät Xöù vaø phaàn ít moät Xöù. Moät xöù, ñoù laø yù xöù; phaàn ít moät xöù, ñoù laø phaàn ít Phaùp xöù. Hoûi: trong naøy, nhöõng gì goïi laø phaùp coù saéc-phaùp khoâng coù saéc? Ñaùp: Neáu phaùp coù teân goïi laø saéc-Theå laø saéc thì goïi laø phaùp coù saéc, neáu phaùp coù teân goïi laø phi saéc-Theå laø phi saéc thì goïi laø phaùp khoâng coù saéc. Hoaëc coù phaùp tuy coù teân goïi laø saéc maø theå laø phi saéc, nhö trong kinh noùi: "Tòch tónh giaûi thoaùt vöôït qua phaùp coù saéc, ñeán phaùp khoâng coù saéc". Neân bieát trong naøy phaùp coù saéc aáy töùc laø Ñònh coù saéc. Laïi trong kinh noùi: "Thaân chöùng ñöôïc Ñònh saéc ñaày ñuû maø an truù". Laïi nhö coù ngöôøi noùi: "Nay toâi ñang thieàn ñònh vôùi saéc thoï nhö vaäy". Laïi nhö Ñöùc Phaät noùi: "Ta ñem caâu kinh ñieåm veà saéc nhö vaäy trao cho caùc oâng, caùc oâng neân thoï trì ñuùng ñaén". Nhöõng nôi nhö vaäy tuy coù teân goïi laø saéc maø Theå laø Phi

saéc. Neáu coù teân goïi laø saéc-Theå laø saéc thì goïi laø phaùp coù saéc; hoaëc Theå laø saéc coù duïng cuûa saéc, hoaëc duïng cuûa saéc-Theå laø saéc thì goïi laø phaùp coù saéc; hoaëc Theå laø saéc coù duïng cuûa saéc, hoaëc duïng cuûa saéc coù Theå laø saéc, hoaëc Theå vaø töôùng coù laãn nhau cho neân theát laäp teân goïi laø coù saéc. Laïi nöõa, neáu Theå cuûa phaùp laø boán ñaïi chuùng, hoaëc laø boán ñaïi chuûng ñaõ taïo ra thì goïi laø phaùp coù saéc; neáu Theå cuûa phaùp khoâng phaûi laø boán ñaïi chuûng, hoaëc khoâng phaûi laø boán ñaïi chuûng ñaõ taïo ra thì goïi laø phaùp khoâng coù saéc. Laïi nöõa, neáu phaùp laø ñaïi chuûng laøm nhaân vaø Theå laø

saéc ñaõ taïo ra thì goïi laø phaùp coù saéc; neáu phaùp khoâng phaûi laø ñaïi chuûng laøm nhaân vaø Theå khoâng phaûi laø saéc ñaõ taïo ra thì goïi laø phaùp khoâng coù saéc. Laïi nöõa, neáu phaùp coù theå gieo troàng-coù theå taêng tröôûng thì goïi laø phaùp coù saéc; neáu phaùp khoâng coù theå gieo troàng vaø khoâng coù theå taêng tröôûng thì goïi laø phaùp khoâng coù saéc. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Coù töôùng cuûa saéc thì goïi laø phaùp coù saéc. Nhöõng gì goïi laø töôùng coù saéc? Ñoù laø coù töôùng daàn daàn tích taäp thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù töôùng daàn daàn tan hoaïi thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù hình chaát coù theå choïn laáy töôùng thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù phöông höôùng nôi choán coù theå choïn laáy töôùng thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù nôi choán lôùn nhoû maø choïn laáy töôùng thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù chöôùng ngaïi coù theå choïn laáy töôùng thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy. Neáu coù oaùn haïi coù theå choïn laáy töôøng thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù toån haïi coù theå choïn laáy töôùng thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: neáu taêng theâm coù theå choïn laáy töôùng thì goïi laø töôùng coù saéc”. Laïi nöõa, neáu coù töôùng cuûa ba loaïi saéc thì coù theå ñöôïc goïi laø töôùng coù saéc, nghóa laø hoaëc coù saéc-coù thaáy-coù ñoái, hoaëc laïi coù saéc-khoâng thaáy- coù ñoái, hoaëc laïi coù saéc-khoâng thaáy-khoâng ñoái. Laïi noùi nhö vaäy: neáu coù töôùng daãn ñeán keùp ñi thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Coù töôùng thay ñoåi ngaên ngaïi thì goïi laø töôùng coù saéc. Hoûi: Neáu coù töôùng thay ñoåi ngaên ngaïi goïi laø töôùng coù saéc, thì cöïc vi cuûa quaù khöù-vò lai khoâng coù bieåu hieän, ñaõ khoâng coù thay ñoåi ngaên ngaïi thì ñuùng ra khoâng coù töôùng cuûa saéc, neáu khoâng coù töôùng cuûa saéc thì Theå ñuùng ra khoâng phaûi laø saéc? Ñaùp: Ñoù cuõng laø saéc bôûi vì coù ñöôïc töôùng cuûa saéc, nghóa laø saéc quaù khöù tuy baây giôù khoâng coù thay ñoåi ngaên ngaïi maø ñaõ töøng coù thay ñoåi ngaên ngaïi, saéc vò lai tuy baây giôø khoâng coù thay ñoåi ngaên ngaïi maø seõ coù thay ñoåi ngaên ngaïi, moãi moät cöïc vi tuy khoâng coù thay ñoåi ngaên ngaïi maø tích taäp nhieàu thì ñaõ coù thay ñoåi ngaên ngaïi, töï theå khoâng coù bieåu hieän tuy khoâng coù thay ñoåi ngaên ngaïi maø sôû y cuûa noù coù thay ñoåi ngaên ngaïi cho neân cuõng goïi laø thay ñoåi ngaên ngaïi. Sôû y laø gì? Ñoù laø boán ñaïi chuûng, ôû y coù thay ñoåi ngaên ngaïi cho neân khoâng coù bieåu hieän cuõng coù theå noùi laø coù thay ñoåi ngaên ngaïi, nhö luùc caây lay ñoäng thì boùng

caây cuõng lay ñoäng theo. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù töôùng dung naïp chöôùng ngaïi thì goïi laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Neáu coù töôùng ñaïi chuûng laø nhaân thì goïi

laø töôùng coù saéc. Laïi noùi nhö vaäy: Khoâng coù taát caû caùc saéc cuøng chung töôùng cuûa moät saéc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì töôùng saéc cuûa nhaõn xöù khaùc bieät, cho ñeán töôùng saéc do Phaùp xöù thaâu nhieáp khaùc bieät. Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Neáu phaùp coù naêng löïc huûy hoaïi töôùng saéc coù ñoái laø töôùng coù saéc, cuøng vôùi töôùng saéc ñaõ noùi tröôùc ñaây traùi ngöôïc nhau thì goïi laø töôùng khoâng coù saéc. Neáu phaùp coù töôùng khoâng coù saéc naøy thì goïi laø phaùp khoâng coù saéc. Hoûi: Rôi vaøo saéc cuûa Phaùp xöù, sao khoâng thaâu nhieáp ôû trong möôøi Saéc xöù? Ñaùp: Neáu saéc coù theå duøng cöïc vi saùt-na maø phaân tích thì thieát laäp möôøi saéc xöù; rôi vaøo saéc cuûa Phaùp xöù tuy coù nghóa cuûa saùt-na coù theå phaân tích, maø khoâng coù nghóa cuûa cöïc vi coù theå phaân tích, cho neân khoâng thaâu nhieáp ôû trong möôøi Saéc xöù. Laïi nöõa, neáu saéc coù theå laøm sôû y vaø sôû duyeân cho naêm thöùc thì thieát laäp möôøi Saéc xöù; rôi vaøo saéc cuøa Phaùp xöù khoâng laøm sôû y vaø sôû duyeân cho naêm Thöùc, cho neân khoâng thaâu nhieáp ôû trong möôøi Saéc xöù. Laïi nöïa, neáu saéc coù chöôùng ngaïi thì coù theå thieát laäp möôøi Saéc xöù; rôi vaøo Saéc cuûa phaùp xöù ñaõ khoâng coù chöôùng ngaïi, cho neân khoâng thaâu nhieáp ôû trong möôøi Saéc xöù. Hoûi: Saéc cuûa coõi Duïc nhieàu hay laø saéc cuûa coõi saéc nhieàu? Ñaùp: Neáu döïa vaøo Xöù maø noùi thì saéc cuûa coõi Duïc nhieàu-saéc cuûa coõi Saéc ít. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì saéc cuûa coõi Duïc thaâu nhieáp hai xöù toaøn phaàn vaø phaàn ít cuûa chín xöù, saéc cuûa coõi saéc chæ thaâu nhieáp phaàn ít cuûa chín Xöù. Neáu döïa vaøo Theå maø noùi thì saéc cuûa coõi Saéc nhieàu-saéc cuûa coõi Duïc ít. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thaân xöù cuûa coõi saéc ñeàu roäng lôùn, nghóa laø thaân hình cuûa coõi saéc coù löôïng roäng lôùn vöôït quaù coõi Duïc, xöù sôû cuûa coõi Saéc cuõng laïi nhö vaäy. Luaän Thi Thieát noùi: “Nhö töø xöù naøy ñeán coõi trôøi Phaïm chuùng, töø coõi trôøi Phaïm chuùng ñeán coõi trôøi Phaïm Phuï, löôïng aáy cuõng nhö vaäy. Noùi roäng ra cho ñeán, nhö töø nôi naøy ñeán coõi trôøi Thieän kieán, töø coõi trôøi Thieän Kieán ñeán coõi trôøi saéc cöùu caùnh, löôïng aáy cuõng nhö vaäy”. Vì vaäy, saéc cuûa coõi Saéc nhieàu hôn coõi Duïc. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø phaùp coù thaáy-phaùp khoâng thaáy. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán ngaên chaën-loaïi boû Boå-ñaëc-giaø-la, vaø vì bieåu hieän roõ raøng veà trí thuø thaéng. Vì muoán ngaên chaën-loaïi boû Boå-ñaëc-giaø-la, ñoù laø hieån baøy chæ coù phaùp coù thaáy-phaùp khoâng thaáy chöù hoaøn toaøn khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la thaät söï. Vaø vì bieåu hieän roõ raøng veà trí thuø thaéng, nghóa laø coù trí thuø thaéng thoâng tueä, do hai phaùp naøy thoâng ñaït taát caû, bôûi vì hai

phaùp naøy thaâu nhieáp toaøn boä taát caû caùc phaùp naøy maø thoâng ñaït taát caû, bôûi vì hai phaùp naøy thaâu nhieáp toaøn boä taát caû caùc phaùp. Laïi nöõa, vì

ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh lyù, nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp taát caû caùc phaùp ñeàu laø phaùp coù thaáy. Nhö Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi naøy. Taát caû caùc phaùp ñeàu laø caûnh coù thaáy cuûa tueä nhaõn. Vì ngaên chaëc yù ñoù ñeå hieån baøy taát caû caùc phaùp, hoaëc laø coù thaáy-hoaëc laø khoâng thaáy. Vì ba duyeân naøy cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Phaùp coù thaáy theá naøo? Ñaùp: Moät xöù, ñoù laø Saéc xöù. Hoûi: Phaùp khoâng thaáy theá naøo? Ñaùp: Ngöôøi moät xöù, ñoù laø möôøi moät Xöù coøn laïi. Hoûi: Coù thaáy-khoâng thaáy laø nghóa theá naøo? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Chuû ñoäng hieän roõ-thuï ñoäng hieän roõ vaø coù theå chæ ra roõ raøng ôû nôi naøy-ôû nôi kia, laø nghóa cuûa coù thaáy; traùi ngöôïc vôùi töôùng naøy, laø nghóa cuûa khoâng thaáy”. Ñaïi Ñöùc noùi raèng: “Laø söï chieáu roïi cuûa nhaõn, laø söï hoaït ñoäng cuûa nhaõn, laø caûnh giôùi cuûa nhaõn, laø nghóa cuûa coù thaáy; traùi ngöôïc vôùi töôùng naøy, laø nghóa cuûa khoâng thaáy”. Hieáp Toân giaû noùi: “Neáu coù hình aûnh roõ raøng coù theå thaáy, laø nghóa cuûa coù thaáy; traùi ngöôïc vôùi töôùnngaøy, laø nghóa cuûa khoâng thaáy”. Hoûi: Vì sao trong möôøi moät xöù coù saéc chæ moät Saéc xöù noùi ñeán teân goïi coù thaáy? Ñaùp: Chæ moät Saéc xöù hieån baøy thoâ thieån deã bieát, noùi roäng ra nhö tröôùc. Trong möôøi moät saéc chæ moät Saéc xöù thieát laäp teân goïi Saéc xöù. Phaùp coù thaáy naøy coù hai möôi loaïi, ñoù laø daøi-ngaén-troøn-thaúng-cong-cao-thaáp, xanh-vaøng-traéng-hình aûnh-caûnh vaät-saùng-toái, maây-khoùi-buïi-söông. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy coù hai möôi moát loaïi, ñoù laø hai möôi loaïi tröôùc theâm vaøo khoâng nhaát hieån saéc. Hoûi: trong hai möôi saéc naøy, maáy loaïi coù hieån baøy-khoâng coù hình chaát, maáy loaïi coù hieån baøy-coù hình chaát? Ñaùp: Trong hai möôi saéc thì taùm loaïi coù hieån baøy-khoâng coù hình chaát, ñoù laø xanh-vaøng-ñoû-traéng-hình aûnh-caûnh vaät-saùng-toái, möôøi hai saéc coøn laïi thì coù hieån baøy-coù hình chaát. Coù ngöôøi noùi trong naøy neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù saéc coù hieån baøy maø khoâng coù hình chaát, ñoù laø xanh-vaøng-ñoû-traéng-hình aûnh-caûnh vaät-saùng-toái, bôûi vì taùm loaïi saéc naøy coù hieån baøy coù theå bieát-khoâng coù hình chaát coù theå bieát. 2. Hoaëc coù saéc coù hình chaát maø khoâng coù hieån baøy, ñoù laø thaân bieåu

saéc, bôûi vì loaïi naøy coù hình chaát coù theå bieát-khoâng coù hieån baøy coù theå bieát. 3. Hoaëc coù saéc coù hieån baøy cuõng coù hình chaát, ñoù laø daøi-ngaén-vuoâng-troøn-thaúng-cong-cao-thaáp-maây-khoùi-buïi-söông, bôûi vì möôøi hai loaïi naøy coù hieån baøy-coù hình chaát maø coù theå bieát. 4. Hoaëc coù saéc khoâng coù hieån baøy cuõng khoâng coù hình chaát, ñoù laø töø ra nhöõng töôùng tröôùc, töùc laø saéc cuûa khoâng giôùi. Hoûi: Taát caû aûnh töôïng trong nöôùc-göông… laø thaät coù hay laø khoâng phaûi thaät coù? Ñaùp: Phaùi thí duï noùi ñieàu naøy ôû treân maët, laøm sao trong göông coù hình aûnh khuoân maët sinh ra? Caùc luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: Ñieàu naøy laø thaät coù, bôûi vì nhaõn naøy ñaõ thaáy, nhaõn thöùc ñaõ duyeân, do Saéc xöù thaâu nhieáp. Hoûi: Maët khoâng soi vaøo göông-göông

khoâng ôû treân maët, laøm sao thaät coù? Ñaùp: Nhaân duyeân sinh ra saéc coù nhieàu loaïi lyù leõ chöù khoâng phaûi laø moät loaïi lyù leõ, cho neân ñieàu ñoù khoâng phaûi laø khoù hieåu. Nhö duyeân theo aùnh traêng saùng ngôøi thì ñoà duøng baèng chaâu ngoïc thích aùnh traêng nhaát ñònh coù nöôùc sinh ra khoâng phaûi laø khoâng thaät coù, do ngoïc chaâu maø sinh ra nöôùc bôûi vì coù taùc duïng cuûa nöôùc. Nhö duyeân theo aùnh maët trôøi vaø ngoïc chaâu thích maët trôøi-phaân traâu vuïn..., maø coù löûa sinh ra khoâng phaûi laø khoâng thaät coù, do ngoïc chaâu maø sinh ra löûa bôûi vì coù taùc duïng cuûa löûa. Nhö duyeân theo caùi duøi laáy löûa vaø coâng söùc cuûa ngöôøi keùo duøi, maø coù löûa sinh ra khoâng phaûi laø khoâng thaät coù, caùi duøi laáy löûa ñaõ sinh ra löûa bôûi vì coù taùc duïng cuûa löûa. Nhö vaäy duyeân theo nöôùc vaø göông... cuøng vôùi khuoân maët con ngöôøi... maø coù hình aûnh sinh ra, khoâng phaûi laø khoâng thaät coù, hình aûnh ñaõ sinh ra coù theå laøm sôû duyeân ñeå sinh ra yù nieäm tænh giaùc. Hoûi: Theá gian ñaõ nghe nhöõng aâm vang trong hang ñaù, laø thaät coù hay laø khoâng phaûi thaät coù? Ñaùp: Phaùi Thí Duï noùi ñieàu naøy khoâng phaûi laø thaät coù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì taát caû aâm thanh laø taùnh thuoäc saùt-na, ôû nôi naøy sinh ra thì ngay nôi naøy dieät ñi, sinh trong khoaûng saùt-na thì töï nhieân lieàn dieät ñi, laøm sao coù theå ñeán nhöõng hang ñaù maø sinh ra aâm vang? Caùc Luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: Ñieàu naøy laø thaät coù, bôûi vì nhó naøy ñaõ nghe, nhó thöùc ñaõ duyeân, do Thanh xöù thaâu nhieáp. Hoûi: AÂm thanh sinh ra trong saùt-na thì ngay nôi naøy dieät ñi, laøm sao coù theå ñeán nhöõng hang ñaù maø sinh ra aâm vang?

Ñaùp: nhaân duyeân sinh ra thanh coù nhieàu loaïi lyù leõ chöù khoâng phaûi laø moät loaïi lyù leõ, cho neân ñieàu aáy khoâng phaûi laø khoù hieåu. Nhö duyeân theo moâi-raêng-löôõi-voøm hoïng-yeát haàu... maø aâm thanh phaùt ra tieáng vang, nôi aáy duyeân theo aâm thanh vaø duyeân theo nhöõng hang ñaù maø coù aâm vang sinh ra, khoâng phaûi laø khoâng thaät coù, cho neân coù theå laøm sôû duyeân maø sinh ra yù nieäm hieåu bieát.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.